

AZ
ORSZÁGOS RABBIEGYESÜLET
HAVI KÖZLÖNYE

SZERKESZTI:

Dr. NEUMANN EDE.

ELSŐ ÉVFOLYAM.

NAGYKANIZSA
FISCHEL FÜLÖP FIA KÖNYVNYOMDÁJA.
1908.

Az első évfolyam munkatársai,

a mennyiben dolgozataikat
és közleményeiket aláírták:

	Lap
Dr. Bacher Vilmos, Budapest	20
Dr. Bernstein Béla, Szombathely	105
Dr. Blau Lajos, Budapest	101, 134
Dr. Büchler Sándor, Keszthely	89
Dr. Edelstein Bertalan, Budapest	92
Dr. Eisler Mátyás, Kolozsvár	39, 138
Dr. Fischer Gyula, Budapest	40, 118
Dr. Flesch Ármin, Mohács	93
Dr. Klein József, Kassa	42
Dr. Lövy Ferenc, Marosvásárhely	120
Mehr Miksa, Szirák	121
Dr. Perls Ármin, Pécs	155
Dr. Rosenstein Mór, Nagyikinda	151
Dr. Rosenthal Tóbiás, Bonyhád	150
Dr. Rubinstein Mátyás, Szekszárd	87
Dr. Schnitzer Ármin, Komárom	37, 147
Dr. Steinherz Jakab, Székesfehérvár	54
Dr. Ungar Simon, Eszék	69, 84
Dr. Venetianer Lajos, Ujpest	111

Tartalom.

	Lap
Beköszöntő	1
Buzdító hangok	17
A rabbi tevékenysége a községi erületekben	24
Szellemi mozgalmak I, II, III	34, 49, 81
Dr. Schnitzer Ármin: Vallásügyi kérdések	37
Dr. Steinherz Jakab: „Van idő a hallgatásra s van idő a szólásra“	54
Iskoláink jövője	65
Dr. Rubinstein Mátyás: Rabbik kongresszus	87
Dr. Büchler Sándor: Rabbik üdülőtelepe	89
Dr. Edelstein Bertalan: Rabbiválasztás	92
Dr. Flesch Ármin: Rabbiválasztás	93
Istentiszteletünk I, II	97, 145
Dr. Blau Lajos: A rabbikar tekintélye	101
Dr. Bernstein Béla: Szervezkedési mozgalmak	105
Mehr Miksa: Lelkészkedjünk	109
Rabbik üdülőtelepe	121
A községkerületi elnökök emlékirata	129
Dr. Blau Lajos: A rabbik tudományos működése és egy zsidó közkönyvtár	134
Dr. Schnitzer Ármin: A rabbikar tekintélye és teendője	147
Dr. Rosenthal Tóbiás: A rabbikar tekintélye és teendője	150
Dr. Rosenstein Mór: Egységes szervezet és rabbitekintély	151
Dr. Bacher Vilmos: Egy rabbiegyesületről	10
Dr. Klein József: Izraelita istentisztelet és lelkeszi szolgál- lat a letartóztatási intézetekben	42
Dr. Ungar Simon: A zsidóságra vonatkozó törvények és szervezkedési mozgalmak Horvát-Szlavonországban	69, 84
Dr. Venetianer Lajos: Kopenhágai emlékek	111
Dr. Eisler Mátyás: Az előadás művészete	138
Dr. Perls Ármin: Az előadás művészete a régiéknél	155
Az Országos Tanterv	4
A nyugdíjintézet ügye	6
Dr. Eisler Mátyás: A nyugdíjügy kérdéséhez. Cselekedetek kellenek	39
Dr. Fischer Gyula: A nyugdíjügy kérdéséhez	40
Dr. Fischer Gyula: Mit tegyünk?	118
Dr. Lövy Ferenc: Egyesületünkért	120
Az ORE alapszabályai	10
Az ORE tisztikara és rendes tagjai	62, 80, 128, 160
Az ORE 1907. december 23-án tartott választmányi gyüle- sének jegyzőkönyve	14, 31, 59
Koszoruk	27
Dr. Löwy Mór	33
Krónika	8, 28, 46, 56, 71, 123, 140, 156
Különfélék	32, 48, 64, 80, 96

AZ ORSZÁGOS RABBIEGYESÜLET

HAVI KÖZLÖNYE.

Szerkeszti Dr. NEUMANN EDE.

Előfizetési ára évi 6 korona. Az egyesület tagjai a tagsági díj fejében kapják.

A kéziratok és előfizetési díjak a szerkesztőhöz küldendők.

BEKÖSZÖNTŐ.

Szerényen, de bátran kopogtat lapunk a magyar rabbik csendes házáinak kapuin. Ébredező életről, fakadó erőről hoz hirt. Feladatokról, törekvésekről, célokról.

Mindeddig ki-ki a saját műhelyében dolgozott. Arcának verejtékében, hűséggel, buzgalommal, lelkesedéssel. Mindenki teljes erejének megfeszítésével és serénységénél is nagyobb önmegtadással munkálta a gondjaira bizott szent földet. Odaadtuk egész valónkat a nagy feladatnak, amelynek szolgálatába szegődtünk és hálás szívvvel fogadtuk a puszta kenyeret azok kezéből, akiknek mennyei mannát nyújtani hivatásunk. Büszke szegénységünkben gyülekezeteink javainak gyarapításán fáradoztunk.

De a mesgyéken át nem igen pillantott szemünk. Műhelyeinket semmiféle kötelék nem kapcsolta egymáshoz. A saját belátása volt mindenkinek vezére; buzgósága nem csak cselekvésének rugója, hanem utjának szövétneke is.

Isten kegye így is áldást sarjasztott szolgálainak ügyekvéséből. Gyülekezeteink vallásos élete megtermékenyült, a hivek buzgósága, mely lohadó félben volt, újból lobot vetett, áldozatkészségük feltámadt, intézményeink, melyeket már-már sorvadás és aszály fenyegetett, megizmosodtak és virágzásnak indultak.

De még bőségesebb termés jutalmazta volna munkánkat, ha vállat vállhoz vetve, szorosán összefogva, tömör sorokban indulunk céljaink felé, amelyek mindenben azonosok a magyar zsidóság legmagasabb céljaival.

Mert nincsen semmiféle külön érdek, mely ellentétet kelthetne a vallás hivatásos szolgálói és a hivek sokasága között. Vallásos életünk fellendítése, intézményeink gyarapítása és megszilárdítása, nevünk tisztaságának és tekintélyének megóvása egyaránt ideálja és feladata

gyülekezeteinknek és papjainknak. Csak a buzgóság mértéke különbözteti meg egymástól azokat, akik a valláshoz és a hivek egyetemességéhez való szeretetben egyek és oltárainkon áldoznak. Akár anyagi, akár erkölcsi és szellemi javakat. Amazok értékét hálásan elismerve, csak azt a felfogást akarjuk a köztudatból kiküszöbölni, hogy csekélyebb azok áldozatkészsége, akik egész erejüket és tudásukat a valás céljainak szentelik és akiknek sorában számosan vannak, akik nap-nap után mártírságot szenvednek hivatásuk szolgálatában.

Az erők tömörítését, a lelkeszi működésben gyűjtött tapasztalatoknak a vallásos életben, a hivatásos munkában és egyáltalában a hitfelekezet szolgálatában való értékesítését és a magyar rabbi-kar erkölcsi és — amennyire módunkban van — anyagi érdekeinek előmozdítását tűzte ki feladatául az Országos Rabbiegyesület.

És ezeknek a szolgálatában fog állani ez a Közlöny is. Szellemi találkozója lesz a magyar rabbiknak. Tárgyalni fogják benne mindazokat a kérdéseket, amelyek lelküket mozgatják; fel fogják keresni, hogy eszméket cseréljenek, hogy megbeszéljék szándékaikat és terveiket, hogy elmondják óhajaikat és elpanaszolják sérelmeiket. Helye lesz benne mindennek, ami a magyar rabbi figyelmére igényt tarthat, ami a vallásos élettel, a magyar zsidóság érdekeivel kapcsolatban van, ami tevékenységünk sikerének gyarapítására szolgálhat, ami annak a munkának eredményét fokozhatja, amelyet hivatásunk különböző köreiben: a templomban, az iskolában, a családban végzünk. Istentiszteleti, tanítási, jótékonyági intézményeink és a magyar zsidóságra mint egyetemességre vonatkozó nagy kérdések: a szervezet, az autonomia, az államhoz és a többi hitfelekezetekhez való viszonyunk méltatásunk tárgyai lesznek. Ezeknek a feladatoknak kellő gondozása mellett pedig figyelmünket az ügy fontosságához illő komolysággal a rabbi erkölcsi és anyagi érdekeire fogjuk irányítani. Módot fogunk keresni arra, hogy helyzete a hitközségben megfelelően hivatása méltóságának, hogy visszahódítsa azokat a pozíciókat, melyekből önhibáján kívül kiszorult; egyszersmind pedig védelmet fogunk keresni azok számára, akiket eddig megtorlás nélkül anyagi és erkölcsi érdekeikben megkárosítottak, akik orvoslát nélkül kénytelenek eltérni jogaik csorbitását.

Legfontosabb feladatunknak pedig az *országos nyugdíjintézet* szorgalmazását, előkészítését, kivivását fogjuk tekinteni. Ez a legégetőbb kérdés, amelynek megoldása már-már elodázhatatlanná vált. Hogy azok, akik nélkülözések között, egész életükön át hűséggel és buzgalommal teljesítik kötelességüket, akiknek a legnagyobb erkölcsi erőre van szükségük, hogy ép szívvvel teljesíthessék a szegénységi fogadalmat, amelyet hivatásuk reájuk ró, hogy ennek a hivatásnak mártirjai még abban a tudatban sem lelhetik súlyos gondjaik enyhülését, hogy nem kegyelemkenyéren, önkénynek és megaláztatásoknak

kitéve kell majd tengetniök napjaikat, midőn erejük megfogyatkozik és nem tudnak többé dolgozni és hogy nyomornak nem lesz kiszolgáltatva családjuk, ha korai halál ragadja el őket, ez oly állapot, melyet türni tovább nem lehet. Nem méltó gyülekezeteinkhez, amelyeknek erkölcsi kötelességeik vannak azokkal szemben, akik nekik szentelik erejüket és munkájukat. És akik gondjaik sulya alatt roskadoznak, hivatásukat sem tölthetik be kellően. Megbénult karok nem tudnak dolgozni, vérző áldozatokban nem lehet buzgalom, lendület, szárnyaló lelkesedés. Mindent meg kell tehát kísérelnünk és legkomolyabb ügyekvésünkkel azon munkálkodnunk, hogy a nyugdíjintézet minél előbb létesüljön. Nem szabad sürgetéssel és jajkiáltásokkal beérvnünk, hanem ki kell vennünk részünket azokból a komoly munkákból, amelyekkel ily nagyjelentőségű intézménynek megalkotása jár és egész odaadásunkkal támogatnunk azokat, akiknek jóakarata és áldozatkészsége nélkül soha megvalósulni nem fog. Egyesületünk és lapunk lankadhatatlan buzgósággal fogják teljesíteni kötelességüket. Nem teszszük le a fegyvert, míg diadalra nem emeljük a nagy ügyet.

A komoly és nagyfontosságú kérdések egész serege vár megoldásra. És Közlönyünk alkalmat fog nyújtani minden kartársunknak, hogy mindegyikhez kellő nyíltsággal és korlátlan szabadsággal hozzászóljon. Hasábjai minden komoly nézet előtt nyitva lesznek. Nem utasítunk el senkit. Hadd jusson kifejezésre minden igaz meggyőződés. Tekintse mindenki ezt a Közlönyt szellemi otthonának, amelyben megnyilatkozhatik lelke, amelyben minden feszély nélkül közölheti hivatásos munkájának társaival gondolatjait és terveit, szándékait és óhajait. Csak tárgyilagosságot, higgadtságot, nyugodt és előkelő hangot, mérsékletet és méltóságot, egymás megbecsülését és komoly szakértelmet kívánunk. Azt akarjuk, hogy e lapok hozzájáruljanak a kölcsönös megértéshez, az ellentétek elsimitásához, hogy a *szeretet* kötelékével fűzzék egybe a kartársakat és hogy ebben a szeretetben és harmoniában megizmosodjék a magyar rabbi-kar ereje, gyarapodjék tekintélye és erkölcsi sulya.

De nemcsak eszmecserére, a rabbi működésében felmerülő vagy a kartársaktól felvetendő kérdések megvitatására, a megpendített eszmék megvilágítására fogunk alkalmat nyújtani, hanem szándékunk tájékoztatni is a vallásos és felekezeti életben előforduló oly nevezetes cseményekről és fejlődési mozzanatokról, amelyeknek ismerete és kellő módon való értékesítése termékenyítő hatással lehet a rabbi tevékenységére és előmozdithatja a vallás, a felekezet, a közművelődés és közjótékonyág szolgálatában kifejtett munkásságában. Gondosan szerkesztett külföldi szemlében ismertetni és méltatni fogjuk külföldi hitestestvéreink és kartársaink törekvéseit és fel fogjuk jegyezni a más hitfelekezetek életében előforduló kimagasló mozzanatok.

Ezt a szemlét követni fogják a Rabbiegyesület hivatalos közleményei, továbbá a felekezetünket, különösen a rabbi-kart érdeklő törvények és rendeletek, esetleg törvényjavaslatok, valamint a felekezeti közintézeteinktől kibocsátandó körlevelek, emlékiratok, vagy egyéb okmányok, amelyeknek hiteles szövegben való ismeretét fontosnak tartjuk.

Ezeknek a feladatoknak a szolgálatában indulunk utnak. Reméljük, hogy jóakarát és meleg érdeklődés fogja kísélni lapunkat. Számítunk a magyar rabbi-kar rokonérzésére, hitközségeink támogatására, a felekezeti sajtó kollegiális előmozdítására. Nem versenyezni, hanem vállvetve munkálkodni akarunk azokkal, akik nagy hivatottsággal és fényes eredménnyel szolgálják a magyar zsidóság legmagasabb céljait. Isfen áldása legyen mindnyájunkkal!

Nagykanizsán, 1908. március 20-án.

A szerkesztő.

Az Országos Tanterv.

1905. évi szeptember havában megjelent „a magyarországi izraeliták vallásoktatásának egyetemes tanterve.” Sok küzdelem és kísérletezés előzte meg azok munkáját, akik a Tanterv kidolgozásában buzgólkodtak. Negyven éve annak, hogy először foglalkoztak a vallásoktatás országos rendezésének kérdésével és lerakták azokat az alapokat, amelyeken építeni lehetett volna. De a kongresszus után bekövetkezett sivár, meddő korszak nem kedvezett az építésnek. Nem, hogy új bástyák emelkedtek volna a vallás védelmére, inkább romba dőltek a régi erődítmények is. Az ifjuság vallásos nevelése teljesen parlagon hevert. Csak lassanként mutatkoztak a javulás jelei, egyszersmind pedig az a meggyőződés gyökeresedett meg a magyar zsidóság köztudatában, hogy csak *országos* rendezés segíthet alaposan az elharapózott bajokon és csak attól várható a vallásos nevelés ügyének fellendülése, hitielekezetünk ez életbe vágó kérdésének elégitő megoldása.

Ez a felfogás vezérelte a magyarországi izraeliták Országos Irodáját, midőn a község-kerületeket felszólította, hogy szemeljék ki azokat a férfiakat, akiket az Országos tanterv kidolgozására alkalmasnak találnak, akik hivatva lesznek a felekezeti és vallásos viszonyok mérlegelésével és az utolsó évtizedek tapasztalatainak és szakirodalmának kellő felhasználásával az oktatás minden fokát felölelő munkálatot elkészíteni.

Kiküldötték az Országos Tantervi Bizottságot, mely két évnek serény és szakavatott munkája után be is fejezte feladatát. Bátran mondhatjuk, hogy ritkán készült hasonló munkálat annyi óvatossággal, körültekintéssel és a számbavehető tényezők oly nagy mérték-

ben való igénybevételével, mint ez a Tanterv. Nemcsak alapelvei tették hosszú, tüzetes, alapos tanácskozás tárgyát, hanem legkisebb részletei is. A tananyag kiszemelése éppen úgy, mint azok a módszertani utasítások, melyek annak feldolgozására vonatkoznak. És mindenkinek, aki a dolog iránt komolyan érdeklődik, akár tagja volt a bizottságnak, akár kívül állott annak keretén, módjában volt az alapeszmékhez és minden részletkérdéshez több ízben is hozzászólnia. Nemcsak a tantervjavaslat, hanem az összes hozzáfüzött észrevételek közzé voltak téve, a szerkesztő bizottság *minden* felszólalást komoly megfontolás tárgyává tett és a Tanterv végleges megszerkesztésekor érvényesíteni is iparkodott. Joggal mondhatjuk tehát, hogy a Tanterv hű tükre mindazok komolyan megfontolt nézetének, akik az ügygyel tüzetesen foglalkoztak, akik a vallásoktatás kérdéseiben illetékeseknek tekinthetők.

Sokkal rövidebb ugyan az idő, mely a Tanterv elkészülte óta eltelt, mintsem ítéletet mondhatnánk arról, hogy a gyakorlatban mennyire válik be, de mindenesetre fényesen igazolja értékét, hogy eddig csak a feltétlen elismerés nyilatkozatai jutottak tudomásunkra azok részéről, akik annak alapján tanítanak, hogy kipróbált tanfériak kifejezést adtak annak, hogy a kitünően kiszemelt, a paedagogia követelményei szerint csoportosított és a gyermek lelkére termékenyítőleg ható anyagot kényelmesen és minden néven nevezendő megterhelés nélkül fel lehet dolgozni.

Nagy reményeket fűzünk e Tantervhez, mely egyszersmind azt az eszményi célt is szolgálja, hogy a hitoktatás egyöntetűvé váljék hazánkban, hogy megszűnjenek azok a visszasságok, amelyek a most uralkodó önkényből származnak és amelyek közül példaként csak azt a körülményt említjük, hogy a tanulmányaikat több községben végző növendékek gyakran ugyanazt az anyagot többször tanulják és más fontos vallásos ismeretektől teljesen elesnek.

Az egyöntetűség szemmel tartása mellett azonban nem maradt figyelmen kívül az a körülmény, hogy hazánk különböző vidékein különbözők a hitéleti és vallásos tudást előmozdító tényezők. A Tanterv ennek folytán nemcsak azt az anyagot állapítja meg, amelyet minden iskolának okvetetlenül fel kell dolgoznia, hogy a hitoktatás feladatainak megfeleljen, hanem szabad utat nyit annak a törekvésnek is, mely kedvezőbb hitéleti feltételek folytán még szélesebb alagra óhajtja helyezni az ifjuság vallásos tudását.

Ennek a Tantervnek meghonosításától várjuk a hazai zsidóság vallásos megszilárdulását és hitéletének felvirágzását. Meleg óhajunk, hogy a hitközségekben érvényre emelkedjenek azok az eszményi törekvések, amelyekben tudásukat és erejüket összesítették azok, akik szívéükön hordják ifjuságunk vallásos megerősödését. — Arra kérjük tehát kartársainkat, hogy a gondjaikra bizott iskolákban és hitoktatási intézményekben tekintsék alapul és irányadóul az Orszá-

gos Tantervet és illetékes helyen közölik az ORE első közgyűlésének egyhangulag hozott következő határozatait:

a) A Rabbi Egyesület a vallásoktatás egységes szervezését a magyar zsidóság nagyfontosságú érdekének és feladatának nyilvánítja, amelytől a vallásos állapotok lényeges javulását várja és amelynek előmozdítását kötelességének ismeri.

b) A Rabbi Egyesület az Egyetemes Tantervet általánosságában és részleteiben a magáévá teszi, az országban való meghonosítását nemcsak célszerűnek és üdvösnek, hanem mulhatatlanul szükségesnek tartja.

c) Erkölcsi súlyával oda fog hatni, hogy a hazai hitközségek irányadóul tekintsék, hogy a vallásoktatás összes fokain hozzá alkalmazkodjanak, különösen pedig, hogy a felekezi iskolák mind a tananyagra, mind a hitoktatásra fordítandó időre vonatkozó rendelkezéseit kövessék.

d) Az Egyetemes Tanterv ügyét állandóan figyelemmel fogja kísérni és tagjainak alkalmat fog nyújtani, hogy arra vonatkozó tapasztalataikat kellő módon közölik. Ezen az úton is szolgálni kívánja a vallásoktatás ügyét.

d) Köszönetet és elismerést szavaz az Országos Irodának, mely az Egyetemes Tanterv kidolgozását megindította, az Országos Közalapnak, mely létesítését áldozatkészségével előmozdította, valamint dr. Munkácsi Bernátnak a Tanterv-Szerkesztő Bizottság előadójának és a Tanterv nagybuzgóságu szerkesztőjének, akinek a kiváló mű sikeres megalkotásában legnagyobb része volt.

f) Ezen határozatok valamennyi hazai hitközséggel közlendők.

A nyugdíjintézet ügye.

Az ORE első közgyűlése napirendre tűzte azt az ügyet, amely ez időszert a legélelnebben foglalkoztatja a magyar zsidó papságot és mindazokat, akik a hitközségek szolgálatában működnek. A komoly és magas színvonalon álló vita, mely a tárgyhöz fűződött, a felvetett eszmék gazdagsága, a jeles előadó munkálataiból kiindult eszmecsere termékenysége tanubizonyossága volt annak, hogy a közgyűlés minden tagja tudatában van a kérdés nagy jelentőségének. Az ügy tanulmányozására és fejlesztésére kiküldött bizottság kellő buzgósággal felkarolta a reá ruházott feladatot, amely első választmányi ülésünknek is egyik legfontosabb tárgya volt.

Ezen az ülésen e lapok szerkesztője illetékes helyen szerzett értesítés alapján jelentést tehetett arról az örvendetes körülményről, hogy az Izraeliták Országos Irodája és a Magyar Izraelita Közalap a legmelegebb érdeklődést tanusítják az ügy iránt, azt minden irányban előmozdítani hajlandók, sőt hogy a Közalap már azzal is tanujelét adta magasfoku jóakarátának, hogy a nyugdíjintézet céljaira tetemes összeget szavazott meg.

Azóta az ORE elnökségének újabb alkalma nyílt mind az Orsz. Iroda, mind pedig a Közalap vezetőségének jóakarátáról meggyőződnie és most már tényekkel is bizonyíthatjuk, hogy egyesületünk és annak törekvései számíthatnak azok támo-

gatására, akikbe bizalmunkat helyeztük és akiknek segítsége nélkül a nyugdíjintézet kérdését megoldani nem fogjuk. Kidomborítandónak véljük ezt a körülményt olyanokkal szemben, akik bizalmunk jogosultságában kételkedtek.

Ezzel kapcsolatban pedig rá kell mutatnunk arra az okra, amely a nyugdíjintézet ügyének kellő fejlődését eddig meggátolta, pedig nem egy komoly kísérlet történt a mulhatatlanul szükséges előmunkálatok megindítására. Foglalkoztatta a Dunántuli Rabbiegyesületet, szóba került községkerületi gyűléseken, a IX. községkerület (Zala- és Somogy megye) képviselőtestülete 1905. február 27-én hozott határozatával felhívta az összes községkerületeket, hogy az összes hitközségi alkalmazottak név- és díjjegyzékét készítsék el és közöljék az Országos Iroda elnökségével annak a megkeresésnek kapcsán, hogy a rendelkezésére bocsátott anyag felhasználásával és megfelelő szakférfiak közreműködésével dolgoztasson ki egy nyugdíjintézet-tervezetet és az Országos Iroda még ugyanannak az évnek szeptember havában a következő körlevelet intézte a hitközségi előljáróságokhoz:

Tisztelt hitközségi előljáróság!

Az izraelita országos iroda azzal foglalkozik, hogy az izraelita hitközségek tisztviselői részére országos nyugdíjintézmény létesítését kezdeményezze.

Minthogy pedig ezen hitfelekezetünkre nézve közhasznú és jótékony intézmény semmi kapcsolatban nincs a felekezetünk kebelében ez idő szerint fennálló különböző szervezetekkel és a tervezett intézményt is úgy képzeljük, mint a mely önálló, az egyes szervezetektől függetlenül lesz kezelendő, — úgy hisszük, hogy részünkről nincsen semmi ok arra, hogy ezen törekvésünkben a kongresszusi szervezethez tartozó hitközségekre szoritkozzunk, de másrészt az ezen szervezeten kívül álló hitközségeknek sem lehet semmi okuk arra, hogy ezen intézmény létesítésének eszméje elől elzárkózzanak, annyival inkább, mivel nyilvánvaló, hogy egyesült erővel létesített ilyen intézmény biztosabb alapokon állana és áldásosabban fogna működni, mintha az anugy is elégtelen anyagi erőnek szétforgácsolásával, két-három ilyen intézményt fognánk életbe léptetni.

Hitrokoni szeretettel felkérjük a t. Cimet, sziveskedjék minket mielőbb, de legfeljebb egy hónap alatt értesíteni arról, hogy ilyen országos nyugdíjintézethez csatlakozni *elvileg* hajlandó-e vagy sem?

Az elvi hozzájárulás még *nem* fog a t. Cimre semminemű kötelezettséget róni abban a tekintetben, hogy utóbb a létesítendő intézetbe tényleg be is lépjen, hanem csak nekünk szolgáló előleges tájékoztatásul; mert természetesen találjuk, hogy a hitközségek *kötelezőleg* csak akkor fognak nyilatkozhatni, ha legalább hozzávetőleg lesz megállapítható mértéke azoknak a terheknek, melyek a belépő hitközségekre hárulni fognak.

Elvi hozzájárulásuk esetén sziveskedjenek nekünk egyszersmind beküldeni a következő adatokat magában foglaló kimutatást:

1. A hitközség alkalmazottjainak neveit és hivatali állását (rabbi, kántor stb.)
2. Az alkalmazottak életkorát. (Születésének évét és hónapját.)
3. Mennyi az alkalmazottak évi fizetése? (Törzsfizetés, lakbér, mellékilletmények, személypótlékok.)
4. Mióta áll az alkalmazott a hitközség szolgálatában? (Szolgálatbalelépésének éve és hónapja.)

Ha az alkalmazottnak családja van :

5. Az alkalmazott nejeének életkora. (Születésének éve és hónapja.)

6. A 18 éven aluli gyermekek száma és életkora.

Szives válaszukat kérve, hitrokoni szeretettel vagyunk

Budapesten, 1905. szeptember havában

VI., Laudon-utca 3.

az izraeliták országos irodája :

Dr. Mezey Ferencz s. k.
irodai titkár.

Dr. Mezei Mór s. k.
irodai elnök.

Azóta harmadfél év telt el és nem történt, de nem is történhetett semmi, mert — szinte hihetetlen — a bekívánt adatokat oly csekély számú hitközség szolgáltatotta be, hogy az ügygyel komolyan foglalkozni nem lehetett.

Nem kutatjuk, hogy a mulasztás kit terhel. Megengedjük, hogy vannak hitközségek, amelyek a most uralkodó lehetetlen állapotot fentartani óhajtják, amelyek nem kívánnak lemondani arról a hatalomról, amelyet a nyugdíjügy rendezetlen voltának köszönnek, de hogy a hitközségek túlnyomó többségével még azt se lehessen megértetni, hogy erkölcsi kötelességök legalább elvi hozzájárulásukkal előmozdítani az ügyet, ezt tagadnunk kell.

Arra kérjük tehát kartársainkat, hogy a mellékelt ivec felhasználásával az ORE jegyzőjének (Dr. Venetianer Lajos, Ujpest) a hitközségekben működő összes tisztviselőkre és más alkalmazottakra vonatkozó adatokat április hó 30-ig megküldeni sziveskedjenek, megjegyezvén egyszersmind, hogy ezt azok is tegyék meg, akiknek hitközségei az adatokat annak idején az Országos Irodával közölték.

Mindaddig nem tehetünk semmit, míg ezek az adatok rendelkezésünkre nem állanak. Hiába kesergünk és hiába sürgetünk, soha sem lesz országos nyugdíjintézetünk, ha *komolyan* hozzá nem látunk az eszme megvalósításához. Nem kételkedünk abban, hogy azok a kartársak is be fogják szolgáltatni a szükséges adatokat, akik személyesen érdekelve nincsenek.

Külföldi krónika.

Bajorországban a királyság összes letartóztatási intézetei számára új házirend lépett hatályba, amely a többek között a következő rendelkezéseket tartalmazza: Senkitől papjának lelki gondozása meg nem tagadható. Az izrael. raboknak meg van engedve a szombatnak, a 13 ünnepnapnak, valamint Jeruzsálem elpusztulása emléknapjának megünneplése. Ezeken a napokon lehetőleg rabbi vagy hitoktató jelenlétében külön teremben imára gyülekeznek. A taliszt és tefilint felvehetik. Vallásoktatásukról a helyi viszonyokhoz képest gondoskodnak.

A *berlini* hitközség képviselősege egy hozzá beterjesztett indítvány kapcsán azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy miként volna lehetséges az istentisztelet keretén belül a felolvasott tóraszakaszt németre fordítani. Az ügyet megfelelő módon alakított bizottsághoz utalták. A parochiális rendszer meghonosítását a hitközség egységének

és szabadelvű fejlődésének érdekében elejtették. A rabbiság valamennyi tagjától véleményes jelentéseket kértek be arról, hogy zsidó-vallásu orgonista alkalmazható-e a zsinagógában.

A *rajnamelléki hitközségek* kerületi szövetkezetének Kölnben tartott hetedik közgyűlése elhatározta, hogy a hitközségeknek nyilvános népiskolák felállítását ajánlja, mert az új iskolai törvénytől teremtett viszonyok között ezzel szolgálják legjobban a hitközségek és a zsidóság érdekeit.

A *badeni országos zsinagóga* szabadelvű egyesülete Freiburgban tartotta meg első gyűlését. Ezen a gyűlésen a következő határozati javaslatokat fogadták el: 1. A szabadelvű egyesület természet szerűnek tekinti, hogy a zsidóságban konzervatív és haladó irány áll fenn és azt kívánja, hogy mindkét irány az országos zsinagógában kielégítést találjon. 2. A szabadelvű egyesület azt kívánja, hogy az orthodóxiát zavaratlanul hagyják meg, sőt lehetőség szerint támogassák a meggyőződésének megfelelő vallásgyakorlatban. De másfelől a szabadelvű többség számára az istentiszteletnek és vallásoktatásnak korszerű alakítására tart igényt ott, ahol ez erkölcsi kényszer nélkül lehetséges. 3. A szabadelvű egyesület azon lesz, hogy a főtanácsba és a zsinatba csak olyan férfiak kerüljenek, akik hajlandók és alkalmasak ezeknek a követelményeknek a teljesítésére.

A *nürnbergi* orthodoxok a városi tanácshoz azzal a kérelemmel fordultak, hogy miként Münchenben, engedjék meg azoknak, akik szombaton nem foglalkoztatják személyzetüket, hogy vasárnap zárt ajtók mellett három órán át dolgoztassanak vele. A tanács a kérelemnek nem adott helyet.

A *svájci* izr. hitközségi szövetkezet Oltenben tartotta közgyűlését, amelyen a rituális metszés ügyének állásáról és a szegényügy rendezéséről tanácskoztak.

A *porosz* kormány szegény és a politikai községtől sem kellően támogatott hitközségek vallásoktatásának előmozdítására ez évi költségvetésébe 40000 márkát vett fel.

A *német* rabbiszövetkezet központi választmánya az alakítandó kerületi rabbiságok ügyéről tanácskozott és tüzetes tárgyalás alá vette a Deutsch Israel. Gemeindebund és a Verband der deutschen Juden tagjaiból álló bizottságtól kidolgozott szervezeti törvényjavaslatnak a rabbikra és a hitoktatásra vonatkozó rendelkezéseit. Mint-hogy azokat elégteleneknek találta, bizottságot küldött ki, melynek feladatává tette a szervezeti javaslat tüzetes megvizsgálását, a rabbiszövetkezet óhajainak formulázását és azoknak az ügy békés elintézésére céljából a Verband elé terjesztését. A rabbik özvegy- és árva-pénztárának állását a beterjesztett jelentés rendkívül kedvezőnek tüntette fel. Az első üzleti év bevételei 21000, kiadásai 5300 márkát tettek.

A *felsősziléziai* rabbik szövetkezete Gleiwitzban tartotta ülését,

amelyen behatóan tárgyalták a vándorpredikációk ügyét és a hitoktatás revízióját. Elhatározták: 1) hogy az illetékes iskolalátogatók a rabbi nélkül szükölködő hitközségek óhajára a látogatás alkalmával predikálni is fognak; 2) hogy hiteles adatokat szereznek be az olyan hitközségekről, amelyekben, minthogy tanköteles gyermekek nincsenek, iskolalátogatást nem végeznek, predikációt azonban kívánnak.

A *majna-frankfurti* hitközség választmánya tárgyalta és elfogadta a hitközségi tisztviselők alkalmazására és nyugdíjazására vonatkozó szabályzatot. Ennek értelmében minden 10 évig működő tisztviselő alkalmazása véglegessé válik. — A nyugdíjviszonyokat, valamint az özvegyek és árvák ellátását a porosz államhivatalnokokra vonatkozó intézkedések szerint szabályozzák. A rabbik legalább 3000 márka nyugdíjban részesülnek. A tisztviselők három évenként magasabb fizetési fokozatra lépnek fel. Szabálytalan viselkedés miatt a tisztviselő elbocsátható. Az ítélet azonban csakis az előljáróság és választmány kétharmad többségének határozatával válik jogerőssé.

Az „Országos Rabbiegyesület” Alapszabályai.

1. §. Az egyesület címe: „Országos Rabbiegyesület”. Székhelye: Budapest.
2. §. Az egyesület célja:
 - a) a magyar rabbi-kar szellemi és erkölcsi érdekeinek előmozdítása, méltóságának és tekintélyének megóvása;
 - b) a magyar izraelita gyülekezetek vallásos életének fellendítése, vallásos, népnevelési és emberbaráti intézményeinek gyarapítása;
 - c) az egyetemes magyar zsidóság vallásos céljainak előmozdítása és erkölcsi érdekeinek megóvása.
3. §. Szolgálja ezeket a célokat:
 - a) a hivatásos működésben szerzett tapasztalatoknak alkalmas módon való közlése és az izraelita hitközségek vallásos életében való általános értékesítése által;
 - b) a hitközség vallásos életét érintő kérdések megvitatása által;
 - c) az egész rabbi-kart éreklő ügyek egyöntetű intézése által;
 - d) tudományos és irodalmi felolvasások és viták rendezése által;
 - e) hajlott koruk vagy rokkantságuk folytán munkaképtelenné vált rabbik, valamint a rabbi-özvegyek és árvák kellő s a rabbi-kar méltóságának megfelelő ellátását biztosító nyugdíjintézet létesítése által;
 - f) az istentisztelet nemesítése, liturgiájának, különösen pedig a papi közreműködést igénylő szertartások lehetőleg egyöntetű megállapítása által;
 - g) a vallásoktatás folytonos javítása és lehetőleg országos szervezése által;
 - h) rabbi nélkül szükölködő hitközségek oly intézményeinek gondozása által, melyek a rabbi hatáskörébe tartoznak;
 - i) a magyar izraelita hitközségek országos szövetkezésének és a magyar zsidóság autonomikus szervezésének szorgalmazása és előkészítése által;
 - j) a zsidó vallástudomány támogatása és népszerűsítése által;
 - k) az egyetemes zsidóság viszonyainak és küzdelmeinek szemmeltartása és igazainak megvédése által.

Az egyesület tagjai.

4. §. a) Az egyesület rendes tagja lehet hitfelekezeti pártkülönbség nélkül minden képesített, akár hivatalban levő, akár nyugalmazott rabbi, valamint minden rabbiképesítéssel bíró rabbiképző-intézeti, tanítóképezdei vagy nyilvános hitoktatással foglalkozó és ebben a minőségben állandóan alkalmazott tanár, ki az egyesületbe való belépését az elnökségnek bejelenti és akit a választmány felvesz. Képesített rabbi az, akit a zsidó szokásjog és a hazai törvények rabbinak elismernek;

b) tiszteletbeli tagja, akit az egyesület közgyűlése a választmány javaslatára megválaszt.

A tagok jogai és kötelességei.

5. §. a) A rendes tagok cselekvő és szenvedő választójoggal, tanácskozási és szavazati joggal résztvesznek az egyesület közgyűlésein, díjmentesen kapják kiadványait és egyáltalában az egyesületi tagok összes kedvezményeiben részesülnek.

b) Az egyesület tagjai kötelesek a közgyűléstől három évre megállapított tagsági díjat minden naptári év első felében megfizetni, az egyesület céljait legkomolyabb törekvésükkel támogatni.

6. §. A tagság megszűnik:

a) ha a tag elhalálozik,

b) ha tagsági díját kétszeri felszólítás után meg nem fizeti,

c) ha kilépését az elnökségnek írásban bejelenti,

d) kizárás által, ha a rabbi méltóságával össze nem férő cselekményt követ el.

A kizárást a választmány kétharmad szótöbbséggel mondja ki, határozata a közgyűléshez megfelelőbbé tehető.

7. §. A kilépő tag tartozik tagilletményét tagságának utolsó évére megfizetni.

Az egyesület igazgatása.

8. §. Az egyesület ügyeit intézik:

a) a közgyűlés,

b) a választmány, illetve a szakosztályok és

c) az elnökség, illetve az egyesület tisztviselői.

A közgyűlés.

9. §. Az egyesület rendes tagjai alkotják a közgyűlést.

10. §. Rendes közgyűlés minden három évben tartandó, rendkívüli pedig mindenkor, valahányszor az elnök vagy a választmány ennek szükségét látja, vagy az egyesület huszonöt tagja ezt az elnökséghez intézett kellően megokolt kérvényben kívánja.

11. §. A rendes közgyűlésre a tagok egy hónappal a közgyűlés előtt, a rendkívüli a kérvény beérkezésétől számított egy hónapon belül és két héttel a rendkívüli közgyűlés előtt hivandók meg.

12. §. Érvényes határozathozatalra legalább huszonöt tag jelenléte szükséges.

13. §. A közgyűlést az elnök a választmány előterjesztésére és az ettől megállapított helyre, időre és napirenddel hívja egybe.

14. §. Ha a közgyűlés nem határozatképes, három hónapon belül újabb közgyűlés hivandó egybe, annak a körülménynek tudatásával, hogy az tekintet nélkül a megjelent tagok számára határozatképes lesz.

15. §. Oly indítványok, melyeket legalább tíz tag egy héttel akár a rendes, akár a rendkívüli közgyűlés előtt a választmány elé terjeszt, okvetetlenül napirendre tűzendők.

A rendes közgyűlés tárgyai.

16. §. a) Az egyesület működéséről és a választmány tevékenységéről szóló jelentés,

b) a választmánynak és az elnökségnek megválasztása és pedig az egyik közgyűléstől a másikig való tartamra,

c) a pénztáros számadásának megvizsgálása, mely célra a közgyűlés két tagot küld ki és azok jelentésére vagy megadja a közgyűlés a felmentvényt, vagy felelősségre vonja a pénztárost,

d) a tagsági díj és a költségvetés megállapítása,

e) a választmánytól megállapított napirendnek és a kellő módon bejelentett indítványoknak tárgyalása,

f) a választmány intézkedései ellen történt felebbezések elintézése,

g) előadások és viták rendezése.

17. §. A közgyűlés jegyzőkönyvét két erre a célra kiküldött tag hitelesíti.

A választmány.

18. §. A választmány intézi az egyesület ügyeit, foganatosítja a közgyűlés határozatait és saját hatáskörében háromszáz koronáig terjedő kiadásokat szavazhat meg.

19. §. A választmány husz, a közgyűléstől titkos szavazás után egyszerű szótöbbséggel megválasztandó tagból áll, akik közül legalább kettőnek Budapesten kell laknia.

20. §. Ha általános szótöbbség nem jön létre, szűkebb választás ejtendő meg.

21. §. A szavazatok egyenlő megoszlásának esetében sorshuzás dönt.

22. §. A választmányt a közgyűlés az egyesület rendes tagjainak sorából három évre választja.

23. §. A választmánynak tagja a fiókegyesületeknek saját keblükből e célra kiküldendő egy-egy tagja.

24. §. A választmány titkos szavazás után szótöbbséggel határoz tagok felvétele ügyében és a közgyűlésnek javaslatot tesz tiszteletbeli tagok választására nézve.

25. §. A választmány intézkedik a közgyűléstől nyert megbízás értelmében az egyesület kiadványai ügyében és ha szükségét látja, a sajtó útján is értesíti az egyesület tagjait a rabbi-kart érdeklő fontos eseményekről vagy teendőkről.

26. §. A választmány legalább egy ülést tart évenként, minden ülésen megjelölve a következőnek helyét.

27. §. A választmányi ülésre az összes választmányi tagok három héttel az ülés előtt írásbeli meghívók útján és a napirend közlésével meghívandók.

28. §. Az ülésről jegyzőkönyv vezetendő, melynek hitelesítésére az ülés kezdetén két tag küldendő ki.

29. §. Az ülés határozatképes, ha az elnökön kívül legalább kilenc tag van jelen.

30. §. Az egyesület minden rendes tagjának jogában áll írásbeli indítványokat tenni, amelyek a legközelebbi választmányi ülésen a napirendre kitűzendők, ha egy héttel az ülés előtt az elnökségnek tudomására jutottak.

31. §. Ha az ülésen jelenlevő választmányi tagok kétharmada az indítvány sürgősségét elismeri, a tárgyalás előzetes bejelentés nélkül is megengedhető.

32. §. A választmányi ülés határozatairól az egyesület összes tagjai értesítendő.

33. §. Öt választmányi tagnak az elnökséghez intézett kellően megokolt írásbeli felszólítására, melyben a tanácskozás tárgya is pontosan meg van jelölve, az indítvány közlése után három hétre rendkívüli választmányi gyűlés hívandó egybe.

34. §. Az egyesület a választmányi tagoknak a választmány megbízásából történt eljárásukból felmerült kiadásait és utiköltségüket megtéríti.

A tisztviselői kar.

35. §. A tisztviselői kar áll: az elnökből, két alelnökből, két jegyzőből, pénztárosból és ellenőrből, akiknek megbízatása az egyik rendes közgyűléstől a másikig tart.

36. §. A választmány határozatait az elnökség hajtja végre, mely egyszer-smind az összes folyó ügyeket is intézi és ötven koronáig terjedő kiadásokat a választmány utólagos jóváhagyása mellett megszavazhat.

37. §. Az elnök képviseli az egyesületet a hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben, aláírja az egyesület összes hivatalos iratait, őrizi pecsétjét és irattárát, átveszi az egyesülethez intézett iratokat és elintézés véget az illetékes közegeknek kiadja és vezeti az üléseket.

38. §. Az elnököt akadályoztatása esetében mindennemű működésében, jo-gaiban és kötelességeiben az alelnökök sorrendben helyettesítik.

39. §. A jegyzők vezetik a gyűlések jegyzőkönyveit, szerkesztik és kiállítják az összes hivatalos iratokat.

40. §. A pénztáros személyes vagyoni felelősség mellett kezeli az egyesület vagyonát, beszedi és nyugtázza a tagsági díjakat és az egyesület céljaira esetleg felajánlott adományokat és hivatalos eljárásáról, valamint az egyesület anyagi hely-zetéről a közgyűlésnek beszámol, mely a 17. §. b) pontjának értelmében meg-vizsgálhatja a pénztáros számadásait és a felmentvényt megadja.

41. §. Az ellenőr ellenőrzi a pénztárkezelést és ellenjegyzzi a pénztárostól kiállított nyugtákat.

Szaksztályok.

42. §. Az egyesület szaksztályai :

- a) a vallásügyi,
- b) a tanügyi,
- c) a nyugdíjintézeti.

43. §. Minden szaksztály tisz, a közgyűléstől választandó tagból áll, akik saját kebelükből elnököt, alelnököt és jegyzőt választanak.

44. §. A szaksztályok tárgyalják az elnökségtől hozzájuk áttett ügyeket és indítványait az elnökségtől megállapított időpontig ennek útján a választmány-hoz juttatják.

Fiókegyesületek.

45. §. Az „Országos Rabbiegyesület“ keretén belül alakulhatnak fiókegyesü-letek is az ezekben az alapszabályokban kitűzött célok szolgálatában. A fiókkörök az egyesület választmányától és a kormányhatóság által jóváhagyott alapszabályok szerint intézik ügyeiket és hozott határozataikról az egyesület választmányát érte-síteni tartoznak, amelyben egy a saját kebelükből kiküldött tag által képviseltetik magukat.

Az alapszabályok.

46. §. Ezek az alapszabályok az egyesület megalakulásának napján lépnek hatályba. Módosításokat csakis a közgyűlés és pedig a jelenlevő tagok kétharma-dának szavazata alapján eszközölhet. A módosított alapszabály is csak a kormány-hatóság jóváhagyása után lép hatályba.

Az egyesület feloszlása.

47. §. Az egyesület feloszlik, ha az összes tagok kétharmadrésze a felozla-tást kívánja.

48. §. Vagyonának hováfordítása felől a feloszlást kimondó közgyűlés határoz, mely határozat végrehajtása előtt a m. kir. belügyministeriumhoz fölterjesztendő.

49. §. Az egyesület levéltára feloszlás után az Országos Rabbiképző-Intézetnek adatik át megőrzés végett.

50. §. Ha az egyesület az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja és további működése az állam, vagy az egyesületi tagok vagyoni érdekét veszélyeztetné, a m. kir. kormány által haladéktalanul felfüggesztetik és a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményeihez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására különbeni feloszlás terhe alatt köteleztetik.

Az „Országos Rabbiegyesület“-nek 1906. február 14-én Budapesten tartott alakuló közgyűléséből.

Dr. Schnitzer Ármin

komáromi főrabbi, id. elnök.

Szám: 48448.906. III. a.

Látta a m. kir. belügyminister azzal, hogy külföldi egyének tiszteletbeli-tagul való megválasztásához a belügyminister jóváhagyása szükséges.

Budapest, 1906. június hó 22.

a minister meghagyásából

P. H.

Szabó László

ministeri tanácsos.

Az Országos Rabbiegyesület 1907. december 23-án, a pesti izraelita hitközség székházában tartott választmányi gyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen vannak: Dr. Bacher Vilmos, dr. Bárány József, dr. Bernstein Béla, dr. Blau Lajos, dr. Edelstein Bertalan, dr. Feldmann József, dr. Fischer Gyula, dr. Guttmann Mihály, dr. Hevesi Simon, dr. Klein József, Kohn Mihály, dr. Neumann Ede és dr. Venetianer Lajos választmányi tagok, valamint dr. Adler Vilmos, mint a nyugdíjintézeti bizottság referense, és Breuer Soma, mint a vallásügyi bizottság előadója.

Távolmaradásukat kimentették: Dr. Herzog Manó, dr. Klein Mór, dr. Rosenstein Mór, dr. Schnitzer Ármin és dr. Schwarcz Mór.

1. Dr. Neumann Ede alelnök elfoglalván az elnöki széket, szívesen köszönti a választmányt és lelkes szavakkal méltatja a megoldásra váró feladatokat. Szól azokról a reményekről, amelyek az ORE munkásságához fűződnek, utalva arra, hogy hivatva van nagy mértékben hozzájárulni a felekezeti élet megtermékenyítéséhez, a rabbi-kar tekintélyének megerősítéséhez, erkölcsi súlyának gyarapításához, és azoknak a gondoknak enyhítéséhez, amelyek számos kartársra súlyosodnak és megbénítják erejüket. Annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a magyar rabbik magas műveltsége, kiváló képzettsége és lelkes buzgalma arra a fokra fogja emelni az ORE-t, amelyen a külföldi hasonló egyesületek állanak, hogy főummá fog válni, amely tanácscsal szolgál és — ha kell — védelmet is nyújt, amelynek nemcsak a rabbik, hanem a hitközségek is készségesen fogják alárendelni magukat. Midőn a rabbi működésének mennél nagyobb sikert biztosítani, tekintélyét gyarapítani, anyagi helyzetét javítani törekszik, a magyar zsidóság fontos érdekének előmozdítására vállalkozik, mert vallásos életünk fellendü-

lése, hitközségeink felvirágzása és intézményeink megerősödése szoros kapcsolatban van lelkeszeink tevékenységével és nagyjelentőségű közügyet szolgálunk, midőn azon vagyunk, hogy azt minél eredményesebbé tegyük.

Az ORE munkássága tulajdonképpen ezzel a választmányi üléssel indul meg, melyet örömmel, büszkeséggel, de egyszersmind igaz fájdalommal nyit meg. Örömmel, mert végre-valahára sikerült megvalósítani az eszmét, amelyért oly sokáig kellett küzdeni, mert úgy látja, hogy a magyar rabbi-kar legkiválóbb tagjai meleg érdeklődéssel viseltetnek az Egyesület iránt s ki akarják venni részüket munkáinak végzéséből; büszkeséggel, mert első munkásai között az Országos Rabbiképző-Intézet főtisztelendő tanári karát, a rabbik kiváló mestereit és azok élén a mesterék mesterét, dr. Bacher Vilmos tanár urat köszönheti, akit mindnyájunk hódolata s bensőséges szeretete környez; de fájdalommal is, mert nélkülöznünk kell olyanok közreműködését is, akikre számítottunk s mert nincs velünk, élünkön ezen az első választmányi gyűlésen egyesületünk lelkes, lankadhatatlan elnöke, dr. Schnitzer Ármin, aki gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg közöttünk.

Első indítványa, hogy a választmányi gyűlés az Egyesület nagyérdemű elnökét köszöntse és sajnálatát fejezze ki távolmaradása miatt, mely indítvány egyhangulag elfogadtatván, a választmány táviratilag üdvözli távolmaradt elnökét.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére elnök dr. Bacher Vilmos és dr. Bernstein Béla választmányi tagokat kéri fel.

3. Elnök jelenti, hogy dr. Löwinger Salamon nagyatádi rabbi korai elhunytával veszteség érte Egyesületünket is, mely részvétiratot küldött úgy az elhunyt özvegyének, mint a hitközségnek. A jelentés tudomásul vétetik.

4 Elnök arra a sajnálatos körülményre irányítja a választmány figyelmét, hogy a hazai orthodoxia azt a semmivel sem igazolható és a valóságnak egyáltalán meg nem felelő felfogást igyekszik bevinni a köztudatba, hogy hazánkban kétféle zsidó hitfelekezet létezik. Evvel szemben indítványozza, hogy a Rabbiegyesület választmánya foglaljon állást e kérdésben s mondja ki, hogy hazánkban csak egy izraelita hitfelekezet van.

A választmány egyhangulag magáévá teszi elnök indítványát.

5. Napirend értelmében tárgyalásra kerül a vallásügyi bizottság jelentése azon kérdésekre vonatkozólag, melyeket az 1907. június 26-iki közgyűlés a bizottsághoz utalt. A vallásügyi bizottság képviselőjében Breuer Soma előadó beterjeszti a bizottság következő jegyzőkönyvét: „Jegyzőkönyv az Országos Rabbiegyesület vallásügyi bizottságának 1907. december 23-án tartott üléséről. — Jelen vannak: dr. Neumann Ede alelnök, Feldmann Mózes, dr. Guttmann Mihály, Kohn Mihály, Dr. Steinherz Jakab és Breuer Soma bizottsági tagok; a tanácskozásban részt vettek: dr. Adler Vilmos, dr. Edelstein Bertalan, dr. Fischer Gyula és dr. Krishober Béla. — 1) Dr. Neumann alelnök üdvözli a megjelenteket s felhívja a bizottságot, hogy az alapszabályok értelmében alakuljon meg. A bizottság közfelkiáltással Feldmann Mózeset elnöknek s Breuer Somát jegyzőnek választotta meg. 2 Felolvasásra kerülnek a bizottsághoz utalt vallásügyi kérdések. A) Zsidó férfi és keresztény nő közt kötött polgári házasságból származó fiugyermek, ki az állami anyakönyvben zsidó vallásúnak van feltüntetve, részesíthető-e zsidó vallás-oktatásban? Dr. Steinherz előadó, Majmunira (Resp. I., 58.) hivatkozva, azon véleményének ad kifejezést, hogy feltétlenül részesíthető oktatásban. A kérdés megvitatása után a bizottság a következőkben foglalta egybe javaslatát: Nem zsidó anyától származó gyermek az áttérési módozatok betartása nélkül semmi esetre sem tekinthető ugyan zsidó vallásúnak, de tekintettel Majmuni döntésére, valamint arra, hogy vallásunk igazságait nem zsidókkal is megismertethetjük, megengedhető, hogy az ily gyermek részt vegyen a hitoktatásban. B) Az ilyen gyermek eltemethető-e a zsidó temetőben? A bizottság véleménye az, hogy elodázhatatlan szükség esetén eltemethető, de külön e célra elkerített helyen s az ily halott sirkövén